

CITES non detriment findings

for havpattedyr i Grønland 2019

**Greenland Institute of Natural Resources,
CITES Scientific Authority in Greenland**

Vurdering af bæredygtig eksport for CITES liste II arter fra Grønland, 2019

Indledning

Grønland er omfattet af CITES (Convention on International Trade in Endangered Species) også kendt som ”Washington konventionen”, og er herigennem forpligtet til at overholde CITES regler for eksport af produkter fra truede dyr. Disse er delt på 3 forskellige lister, der angiver hvor truet en art er af handel, og hvilke krav til tilladelser der er i forbindelse med eksport og import.

CITES vurderer at arter på **liste 1** er truet af udryddelse, og de må derfor ikke eksporteres eller importeres. For havpattedyr i Grønland, inkluderer liste 1 alle storhvaler, med undtagelse af vågehval i Vestgrønland.

Liste 2 består af truede arter der skal følges nøje, og hvor international handel skal kontrolleres. Produkter fra disse arter kan eksporteres og importeres, hvis der foreligger en såkaldt NDF (Non Detriment Finding). Denne angiver, at det vurderes, at en eksport ikke vil skade bestanden. Grønlandske arter på liste 2 inkluderer vågehvaler i Vestgrønland, alle småhvaler og isbjørn.

Mindre truede arter hvor international handel skal kontrolleres, hvis det kræves af et medlemsland, falder under **liste 3**. Arter på denne liste kan normalt eksporteres og importeres uden en NDF, og for havpattedyr i Grønland er hvalros på liste 3.

CITES er tiltrådt af op mod 200 lande. Konventionen omfatter udelukkende international handel (eksport), og regulerer således ikke fangst som sådan.

For hvert medlemsland er der en Administrativ Myndighed og en Videnskabelig Myndighed. I Grønland er den administrerende myndighed Departementet for Miljø og Natur, mens Grønlands Naturinstitut er udpeget af Selvstyret som videnskabelig myndighed. Dette er nedfældet i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 12 af 13. september 2004 om eksport og import af vilde dyr og planter mv. omfattet af konventionen af 3. marts 1973 om international handel med udryddelsestruede vilde dyr og planter (Washingtonkonventionen/CITES).

Non Detriment Finding, NDF

Den videnskabelige myndighed står for vurdering og udarbejdelse af en Non Detriment Finding, NDF, før eksport kan tillades af den administrerende myndighed.

Havpattedyr der jævnligt fanges i Grønland, som er omfattet af krav om NDF, og som kunne danne baggrund for eksport omfatter: Isbjørn, vågehval i Vestgrønland, narhval, hvidhval,

marsvin, grindehval, spækhugger og hvidnæset delfin. For disse arter foretager Grønlands Naturinstitut nu årligt en vurdering. Efter forespørgsel fra den Administrative Myndighed foretages der endvidere en NDF-vurdering for hvalros, da import til EU lande er underlagt strengere krav der kan sidestilles med liste 2 i CITES. For øvrige arter, der kun fanges i mindre antal, foretages vurderingen efter behov.

Som grundlag for NDF-vurderingen anvender Grønlands Naturinstitut retningslinjer anbefalet af CITES i bl.a. Conf 16.7. fra COP17¹, og CITES Scientific Authorities Checklist doc 11.3².

Retningslinjerne omfatter bl.a.:

- at den bedste videnskabelige information danner grundlag for en NDF
- at en NDF er resultatet af en videnskabelig vurdering der anviser om eksport kan være skadelig eller ej. Herunder om den overordnede fangst af arten vurderes at være bæredygtig.
- at usikkerhed vedr. status for en art medfører at den videnskabelige myndighed konkluderer, at der foreligger et utilstrækkeligt grundlag for en NDF
- at arten bevares i hele sit udbredelsesområde
- at adaptiv forvaltning, som inkluderer regulering af fangsten og monitoring/overvågning er etableret

Tilsvarende retningslinjer for udarbejdelsen af NDF anvendes også i Canada. Administrativt er der dog forvaltningsmæssige forskelle mellem Grønland og Canada. I Canada sikrer et sporingssystem, at et givet produkt følges af en angivelse af hvilken bestand produktet stammer fra. Således gives der i Canada, afhængig af bæredygtigheds status, en NDF-erklæring for nogle isbjørnebestande, men ikke for andre.

Oversigt og konklusion

Fangsten af vågehval i Vestgrønland følger den videnskabelige rådgivning fra den Internationale Hvalfangstkommission, og der kan derfor afgives en NDF for denne bestand.

For narhval, hvidhval, hvalros og isbjørn foretages der ligeledes regelmæssig international vurdering af bæredygtigheden af fangsten. For disse arter opdateres en vurdering af bæredygtigheden årligt i relation til CITES. For 2019 gives en NDF erklæring for hvidhval og hvalros, mens dette ikke er muligt for narhval og isbjørn. Dette skyldes, at fangsten overstiger rådgivningen for bæredygtighed i fire bestande af narhval (Melville Bugt, Disko Bugt, Ittoqqortoormiit og Tasiilaq), og at der p.t. ikke foreligger en gældende rådgivning for isbjørn i Østgrønland. Fra 2018 til 2019 er der sket ændringer i vurdering af bæredygtighed for narhval i Disko Bugt, hvor fangsten ikke længere vurderes som bæredygtig.

For de fleste arter af småhvaler foreligger der ikke en videnskabelig vurdering af bæredygtigheden af fangsten, og uden et sådant videnskabeligt grundlag kan der ikke afgives en NDF-erklæring.

¹ <https://cites.org/sites/default/files/document/E-Res-16-07-R17.pdf>

² <https://cites.org/eng/cop/11/info/03.pdf>

Tabel over gældende NDF'er for 2019. Grøn = NDF Rød = Ingen NDF

Vågehval i Vestgrønland	Narhval	Hvidhval
Andre småhvaler ³	Hvalros	Isbjørn

Baggrund

Den første vurdering af en NDF i Grønland var narhval i 2006. Denne resulterede ikke i en NDF, men fra 2009 opnåede narhvalfangsten en NDF. De første vurderinger for hvidhval, isbjørn og hvalros er fra 2007, og her opnåede hvidhval en NDF. Ved en revurdering i 2011 opnåede hvalros en NDF som blev bekræftet i 2015. I 2016 blev der afgivet NDF for hvidhval, og vågehval i Vestgrønland, mens der ikke var grundlag for isbjørn, hvalros, narhval, marsvin, grindehval, hvidnæse delfiner og spækhugger. I 2017 blev hvalros tilføjet til listen over arter med NDF.

Indtil 2015 er disse erklæringer blev udarbejdet efter forespørgsel fra Grønlands Selvstyre, og blev opdateret uregelmæssigt. Fra 2016 er der indført en arbejdsprocedure, der sikrer, at erklæringerne opdateres årligt, således at de stemmer overens med de aktuelle forhold. Herudover blev en vurdering indført for fire arter af småhvaler hvor der er en fangst, men ingen regelmæssig vurdering af bæredygtigheden af fangsten. Disse arter er marsvin, grindehval, hvidnæset delfin og spækhugger. For disse arter er fangsten ureguleret, og der er usikkerhed om fangsttallene. Endvidere foreligger der ikke regelmæssige bestandsopgørelser eller international rådgivning om udnyttelsesniveau. Der er således en høj grad af usikkerhed vedr. status og ikke tilstrækkeligt videnskabeligt grundlag for en NDF for disse arter.

I de første erklæringer vurderedes en række forhold, der måtte have indflydelse på eksportens betydning for udnyttelsen af de forskellige arter. For narhval, isbjørn og hvalros kan det ikke udelukkes, at eksporten har en reel indflydelse, da det er økonomisk betydningsfulde produkter, der eksporteres fra dyrene. Det betyder, at det reelt er bæredygtigheden af den samlede fangst, der bestemmer, om der kan afgives en NDF erklæring. For hvidhvalen og andre småhvaler er eksporten af andet end spiselige produkter formentlig ikke en trussel i sig selv. Samme bæredygtighedsprincip følger dog for alle arter jf. CITES retningslinjer, således at en NDF erklæring er en vurdering af, at udnyttelsen af arten i Grønland er bæredygtig.

Vurderingen af bæredygtighed afhænger af om den totale fangst er bæredygtig i forhold til de videnskabelige rådgivninger fra IWC⁴, NAMMCO⁵, JCNB⁶, JCPB⁷ eller IUCN/PBSG⁸. Den rådgivning der ligger til grund for en vurdering af bæredygtighed i år X, er den seneste rådgivning der er fremlagt for en kommission (uafhængig af om rådgivningen er vedtaget af kommissionen eller ej, og uafhængig af om den pågældende kommission har forvaltningsansvaret eller ej), så længe denne ikke er fremlagt senere end udgangen af juni

³ Marsvin, grindehval, hvidnæset delfin og spækhugger

⁴ International Whaling Commission

⁵ North Atlantic Marine Mammal Commission

⁶ Canada - Greenland Joint Commission for Narwhal and Beluga

⁷ Canada – Greenland Joint Commission for Polar Bear

⁸ The Polar Bear Specialist Group under the International Union for the Conservation of Nature

måned i år X. Dette gælder dog ikke for bestande der stort set kun jages om foråret (hvalros i Vestgrønland). Her skal rådgivningen være fremlagt senest ved udgangen af år X-1.

I vurderingen tages der hensyn til dyr der går tabt i jagten. En fangst-rådgivning hvor dette tab er fratrukket er markeret med en *, mens en total-removal-rådgivning der inkluderer tab ikke har nogen *. Da der ikke foreligger pålidelige tal for, hvor mange hvidhval, narhval og hvalrosser, der går tabt i jagten per år, er der anvendt de tabsrater, der ligger til grund for rådgivningen. Selv om nogle af disse tabsrater kan diskuteres, er det vigtigt at bruge de samme tabsrater, når bæredygtigheden af fangsten skal vurderes. Dette skyldes, at et overvurderet historisk tab også kan give en overvurdering af den fremtidige bæredygtige udnyttelse. Ligeledes skal disse fangsttal inkludere dyr, der er fanget uden for kvoten; det være sig f.eks. isbjørne, der er nedlagt i selvforsvar, eller hvaler, der aflives, fordi de har viklet sig ind i garn. Hvaler, der fanges fra sassat, er ikke medregnet, da disse ses som en del af den naturlige dødelighed.

Den videnskabelige rådgivning søger typisk at fastlægge en gennemsnitlig årlig fangst, der anses som bæredygtig over en årrække, og som sådan er der rum for, at den årlige fangst kan svinge omkring dette niveau. Dette er også typisk afspejlet i kvoterne, hvor det for en del arter er muligt at overføre fangst mellem år, således at en overfangst et år kan fratrækkes næste års kvote, mens en underfangst kan øge kvoten det næste år. For at undgå år til år svingninger i NDF vurderes bæredygtigheden derfor over en tre årig periode, hvor det vurderes om den totale fangst de sidste tre år har været mindre end eller lig med den totale anbefalede fangst (svarende til den videnskabelige rådgivning fra IWC, NAMMCO, JCNB, JCPB og IUCN/PBSG) for den samme periode. Bemærk at den tre-årige vurdering er til for at reducere uhensigtsmæssige svingninger, og det er således ikke altid et absolut krav for, at der kan afgives en NDF erklæring.

Sidst men ikke mindst, skal vurderingen foretages per bestand, og det er kun, hvis fangsten er bæredygtig for alle bestande i Grønland for en art, at der kan afgives en NDF erklæring, idet der i Grønland ikke er et springssystem, der kan fastslå fra hvilken bestand, et givet produkt kommer. For bestande, som deles med Canada, er fangst (og tab) i Canada taget med i beregningen af bæredygtighed.

Narhval

Fangsterne fra 2016 til 2018 er underlagt NAMMCO/JCNB rådgivningen fra 2015, med undtagelse af Østgrønland for 2018 der vurderes i forhold til NAMMCO rådgivningen fra 2018. Det vides ikke, i hvilket omfang tab er inkluderet i den rapporterede fangst, og udgangspunktet er her, at den ikke er inkluderet. Det bør i øvrigt bemærkes at rådgivningen for narhval i Vestgrønland er udregnet per fangstområde baseret på fordelingen af fangster og bestande i Canada og Vestgrønland. Der skal således ikke i NDF'en tages højde for fangster i Canada, da dette allerede er indregnet i rådgivningen.

Samlet set kan der ikke gives en NDF erklæring for narhval i Grønland, da fangsten overstiger rådgivningen for Melville Bugt, Disko Bugt, Ittoqqortoormiit og Tasiilaq.

Etah	Rapporteret fangst	Urappporteret fangst	7.5 % tab	Anden Aflivning	Total	Rådgivning
2016	0	-	-	0	0	5
2017	0	-	-	0	0	5
2018	2	-	-	0	2	5
i alt	2	-	-	0	2	15

Inglefield Bredning	Rapporteret fangst	Urappporteret fangst	7.5 % Tab	Anden aflivning	Total	Rådgivning
2016	81	0	6	0	87	98
2017	108	0	8	0	116	98
2018	52	0	4	0	56	98
i alt	241	0	18	0	259	294

Melville Bugt	Rapporteret fangst	Urappporteret fangst	15 % tab	Anden aflivning	Total	Rådgivning
2016	91	0	14	0	105	70
2017	93	0	14	0	107	70
2018	47	0	7	0	54	70
i alt	231	0	35	0	266	210

Uummanaq	Rapporteret fangst	Urappporteret fangst	15 % tab	Anden aflivning	Total	Rådgivning
2016	120	0	18	0	138	154
2017	33	0	5	0	38	154
2018	215	0	32	0	247	154

i alt	368	0	55	0	423	462
-------	-----	---	----	---	-----	-----

Disko Bugt	Rapporteret Fangst	Urappporteret fangst	15 % tab	Anden aflivning	Total	Rådgivning
2016	53	0	8	0	61	97
2017	97 ⁹	0	27	0	124	97
2018	102	0	15	0	117	97
i alt	252	0	50	0	302	291

Ittoqqortoormiit	Rapporteret fangst	Urappporteret fangst	15 % tab	Anden aflivning	Total/ Fangst*	Rådgivning
2016	38	0	6	0	44	50
2017	60	0	9	0	69	50
2018	51	0	8	0	51*	10*
i alt	149	0	23	0	164	110

Tasiilaq	Rapporteret fangst	Urappporteret fangst	15 % tab	Anden aflivning	Total/ Fangst*	Rådgivning
2016	15	0	2	0	17	16
2017	31	0	5	0	38	16
2018	23	0	3	0	23*	10*
i alt	69	0	10	0	78	42

⁹ Inkluderer 2 fanget i Maniitsoq, syd for rådgivningsområde i Disko Bugten

Hvidhval

Alle fangsterne er dækket af 2015-rådgivningen fra NAMMCO/JCNB, der blev gentaget i 2018. Rådgivningen inkluderede et gennemsnitligt tab på 8,5%, og den er gældende for vinterfangsten i Vestgrønland. Der skal derfor der ikke i denne NDF skal tages hensyn til fangster i Canada. For vinterjagten i Qaanaaq er rådgivningen, at en fangst på det nuværende niveau er bæredygtig.

Det vides ikke, i hvilket omfang tab er inkluderet i den rapporterede fangst, og udgangspunktet er her, at den ikke er inkluderet. Der afgives en NDF erklæring for hvidhval i Grønland, da fangsten plus det forventede tab er mindre end den samlede rådgivning per bestand.

Vest Grønland	Rapporteret fangst	Urappporteret Fangst	8.5 % tab	Anden aflivning	Total	Rådgivning
2016	187	0	16	0	203	320
2017	164	0	14	0	178	320
2018	208	0	18	0	226	320
i alt	559	0	48	0	607	960

Qaanaaq	Rapporteret fangst	Urappporteret Fangst	5.0 % tab	Anden aflivning	Total	Rådgivning
2016	16	0	1	0	17	fangst ok
2017	32	0	2	0	34	fangst ok
2018	5	0	0	0	5	fangst ok
i alt	53	0	3	0	56	fangst ok

Hvalros

Fangsten for 2016 til 2018 relaterer til NAMMCO-rådgivningen fra 2014 (2013 Annual Report); med undtagelse af Qaanaaq der falder under rådgivningen fra 2015 (SC/22/2015).

Det vides ikke, i hvilket omfang tab er inkluderet i den rapporterede fangst, og udgangspunktet er her, at den ikke er inkluderet. Der afgives en NDF erklæring for hvalros i Grønland, da fangsten plus det forventede tab ligger under den samlede rådgivning for alle bestande.

Qaanaaq	Rapporteret fangst	Urapporert Fangst	Canadisk fangst	15 % tab	Anden aflivning	Fangst*	Rådgivning
2016	74	0	1	11	0	74*	85*
2017	73	0	1	11	0	73*	85*
2018	34	0	1	5	0	34*	85*
i alt	181	0	3	27	0	181	255

Vest Grønland	Rapporteret fangst	Urapporert fangst	Canadisk fangst	15 % tab	Anden Aflivning	Total	Rådgivning
2016	52	1#	39	14	0	106	100
2017	35	0	25	9	0	69	100
2018	54	0	25	12	0	91	100
i alt	141	1	89	35	0	266	300

Øst Grønland	Rapporteret fangst	Urapporert fangst	11.5 % tab	Anden aflivning	Total	Rådgivning
2016	9	1#	1	0	11	20
2017	3	0	0	0	3	20
2018	10	0	1	0	11	20
i alt	22	1	2	0	25	60

#Ulovlige fangster

Isbjørn

Der er isbjørne rådgivning fra 2017 for Kane Basin (KB) og Baffin Bugt (BB), og der er ingen rådgivning for bestanden i Østgrønland. En tælling for Davis Strædet i 2007 viste at bestanden er stor og sandsynligvis stabil, og rådgivningen er, at en fangst på det nuværende niveau er bæredygtig. Da der mangler rådgivning for en bestand kan der ikke afgives en NDF, selv om fangsten i de tre bestande der deles med Canada anses som bæredygtig. Der ville være mulig at afgive NDFer for Kane Basin, Baffin Bugt og Davis Strædet, hvis isbjørneprodukter fra disse bestande kunne spores.

I tabellerne er fangster og andre aflivninger (nødværg) i Vestgrønland og Canada for 2015 – 2017 udregnet fra d. 1. juli til d. 31. juni, for at kunne sameligne med den canadiske fangst statistik der udgivet årligt af ”Canadian Polar Bear Technical Committee”. Undtagelsen er den tredje linje, som består af data fra juli 2017 til juni 2018 for Canada og kalender år 2018 for Grønland.

Kane Basin	Rapporteret Fangst / aflivning	Urapporert Fangst	Canadisk Fangst / aflivning	? % tab	-	Total	Rådgivning
2015/16	7	0	0	-	-	7	Ingen
2016/17	5	0	0	-	-	5	10
2017/18	7 (2018)	0	0	-	-	7	10
i alt	19	0	0	-	-	19	30

Baffin Bay	Rapporteret Fangst / aflivning	Urapporert Fangst	Canadisk Fangst / aflivning	? % tab	-	Total	Rådgivning
2015/16	48	0	88	-	-	136	Ingen
2016/17	74	0	64	-	-	138	160
2017/18	78 (2018)	0	65	-	4	143	160
i alt	200	0	217	-	4	417	480

Davis Strait	Rapporteret fangst / aflivning	Urapporert fangst	Canadisk Fangst / aflivning	? % tab	-	Total	Rådgivning
2015/16	2	0	61	-	0	63	Fangst ok
2016/17	1	0	73	-	0	74	Fangst ok
2017/18	0 (2018)	0	38	-	0	38	Fangst ok
i alt	3	0	172	-	0	175	Fangst ok

Øst Grønland	Rapporteret fangst	Urapporteret fangst	? % tab	Anden Aflivning	Total	Rådgivning
2016	64	0	-	7	71	Ingen
2017	65	0	-	0	65	Ingen
2018	64	0	-	6	70	Ingen
i alt	193	0	-	13	206	Ingen